

LEWIATAN

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla m.st.
Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

member of **BUSINESSEUROPE**

Warszawa, 13 marca 2014 r.

KL/154/JW/2014

Pan
Ryszard Dzik
Prezes SON Podkarpacie

Szanowny Panie Prezesie,

Bardzo dziękujemy za przekazany w zeszłym tygodniu list dotyczący przygotowanego przez naszą organizację projektu nowelizacji art. 22 ustawy o rehabilitacji i zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. Zapoznaliśmy się bardzo szczegółowo z zawartymi w nim informacjami. Przyjmujemy Pana punkt widzenia, ale nie zgadzamy się przyjętym tokiem rozumowania. Pozwalamy sobie zwrócić uwagę na skutki obowiązywania tego artykułu w dotychczasowym kształcie.

Jak Pan Prezes doskonale wie, obecny zapis art. 22 od lat budzi wiele kontrowersji. Sposób jego interpretacji powoduje, że zaburza on konkurencję i jest źródłem nieprawidłowości w obrocie gospodarczym. Wyraz takiemu stanowisku w trakcie dyskusji o zmianie ustawy dał m.in. w swoim wystąpieniu z 4 grudnia 2013 roku senator Andrzej Grzyb.

Potwierdzeniem słuszności takiego punktu widzenia są również wyniki kontroli przeprowadzonej w oparciu o art. 22 ustawy. Materiały z tej kontroli zostały przekazane do publicznej wiadomości przez Wydział Komunikacji Społecznej i Dialogu Społecznego Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w dniu 14 lutego 2014. Celem przeprowadzonej kontroli była przede wszystkim weryfikacja poprawności wystawianych przez sprzedającego informacji o kwocie obniżenia obowiązkowych wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także weryfikacja poprawności obniżenia przez nabywcę obowiązkowych wpłat oraz poszukiwanie sposobów na uszczelnienie funkcjonującego systemu pozyskiwania informacji i uzyskiwanych wysokości wpłat.

Kwota o jaką zostały obniżone obowiązkowe wpłaty na Fundusz w 2013 r. wyniosła prawie pół miliarda złotych – dokładnie – 498,550,015,21 PLN. Wśród najczęściej udzielających obniżenia obowiązkowej wpłaty na Fundusz znalazły się firmy z sektora ochrony osób i mienia.

Kontrola wykazała:

1. Spośród wystawionych informacji, 43,2% było wystawionych błędnie, a błędy obejmowały m.in.:
 - wystawienia informacji dotyczącej zakupu usługi lub produkcji niebędącej produkcją lub usługą własną sprzedającego (art. 22)
 - wystawienia informacji mimo nieterminowego uregulowania należności przez nabywcę za wykonaną przez sprzedającego usługę lub produkcję, z wyłączeniem handlu (art.22 ust 7)
 - wystawienie informacji wyższej niż kwota wskazana na fakturze (art.22 ust 8)

Wskazane błędy w efekcie powodują znaczące zmniejszenie wpływów do PFRON i należy je uznać za przekraczanie dopuszczalnych przez prawo odpisów.

2. Kontrola wykazała również, że w 95% przypadków (spośród poddanych kontroli) zastosowano niezgodny z prawem wzór służący do wyliczenia obniżenia wpłat na Fundusz. Niezrozumiały jest tak duży odsetek firm korzystających z błędnego wzoru choć znajduje się on w zapisach ustawy i jest dokładnie przedstawiony. Dla porządku przedstawiamy go poniżej:

$$Ko = (Pk/Po) \times (Wzu/ZON) \times (ZON - 0,6 \times ZOG)$$

Gdzie:

Ko – kwota obniżenia obowiązkowych wpłat na Fundusz

Pk – przychód ze sprzedaży własnych usług, z wyłączeniem handlu, lub produkcji sprzedającego zrealizowanych w danym miesiącu na rzecz pracodawcy zobowiązanego do wpłat

Po – przychód ogółem ze sprzedaży usług własnych z wyłączeniem handlu lub produkcji sprzedającego, zrealizowanych w danym miesiącu

Wzu – Kwota wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych uprawnionego sprzedającego zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności pomniejszona o należne od nich składki na ubezpieczenia społeczne.

ZON – stan zatrudnienia niepełnosprawnych pracowników uprawnionego sprzedającego

ZOG – stan zatrudnienia ogółem uprawnionego sprzedającego

W obecnym stanie prawnym, jeśli odniesiemy się do jednego etatu pracownika niepełnosprawnego (w stopniu znacznym lub umiarkowanym) z wynagrodzeniem 2 tys. PLN to dofinansowanie wyniesie ok 1770 PLN, a kwota ulgi udzielanej kupującemu ok. 1600 PLN. Łącznie kosztem PFRON: $1770 + 1600 = 3370$ PLN finansuje się sprzedaż usługi (zwykle poniżej 1600 PLN), która nie musi mieć wartości użytkowej dla kupującego, bo wielkość kwotowa faktury i udzielonej do niej wysokiej procentowo ulgi powoduje, że transakcja jest opłacalna dla sprzedającego i kupującego.

Wynika z tego, że nawet jeśli pracownik nie wytworzy żadnego dobra – usługi lub produktu, to i tak transakcja się obu stronom opłaca. Prowadzi to do paradoksu, w którym opłaca się nawet kupować usługę fikcyjną. Tym bardziej, że wpłata do PFRON z tytułu niezatrudniania osób niepełnosprawnych nie jest kosztem uzyskania przychodu.

Sposobem na generowanie wysokiego wskaźnika ulgi jest też wynajem pracowników niepełnosprawnych jako pracowników tymczasowych. Wątpliwości budzi także stosowanie ulg np. przez firmy leasingowe, które udzielają ich np. przy leasingu samochodów, komputerów, systemów alarmowych, a nawet akcesoriów higienicznych np. dozowników na mydło, ręczników. Staje się to ukrytą formą sprzedaży.

Z danych Polskiej Izby Gospodarczej Czystości, która dysponuje analizą rynku, wynika, że wysokość udzielanych ulg utrzymuje się na poziomie nawet do 90% i nie dotyczy to tylko małych i średnich firm, ale również tych największych.

Podsumowując powyższe warto zwrócić uwagę na następujące punkty:

1. Wzrost zatrudnienia osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności wynika ze wzrostu dofinansowania stanowisk pracy i z samej formuły uprawniającej do ulg.
2. Obecny zapis jak wykazano powyżej zostawia olbrzymią przestrzeń dla nieuczciwych firm do zarabiania, bez konieczności wytwarzania jakiegokolwiek dobra, tylko i wyłącznie poprzez wysokość udzielanych ulg.
3. Proponowane zapisy ustawy nie ograniczą liczby zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Ograniczą natomiast nieuczciwą konkurencję poprzez wyrównanie procentowego poziomu udzielania ulg dla wszystkich przedsiębiorców.

4. Proponowane zmiany w naszej ocenie mogą nawet przyczynić się do zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych na rynku otwartym ze względu na ewentualną konieczność wpłat na PFRON przez te firmy, które do tej pory korzystały z maksymalnych udzielanych ulg.
5. Zmiana nie odbije się negatywnie na podmiotach, które przekazują informację o odpisie, gdyż i tak utrzymają w tym zakresie przewagę konkurencyjną, względem podmiotów, które takiego odpisu nie mogą udzielać.
6. PFRON zyska dodatkowe środki, co pozwoli finansować większe zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych.

Licząc na przyjęcie przez Pana tych argumentów, pozostaję z szacunkiem

Jakub Wojnarowski
Zastępca Dyrektora Generalnego
Konfederacja Lewiatan